

Oavslutade enheter

Föredraget kommer att rapportera resultat från en pågående undersökning av 'oavslutade' enheter, som på rad 3 nedan, dvs. enheter vars projektioner inte uppfylls, och deras funktioner i spontana samtal.

1. M: (>ja sku-<) apropå kaffe
2. som >(ja höll på å) <spilla här (0.2)
3. som (0.8)
4. vi hade en sån dä:r pt .hhh information om (0.2)
5. >olycksfall. (0.6)
6. på (.) barnavårdscentralen.
7. H: mm? =

VARs-konstruktioner i dialektintervjuer och andra material

I mitt föredrag behandlar jag konstruktioner av typen diskurspartikel+*vars* (främst *ja/jo/nej vars*), där det senare elementet utgör en starkt grammatikaliserad form av *gud bevara oss*. I mitt primära material – äldre dialektintervjuer från Tjusts och Hammarkinds härader – har jag urskiljt fyra olika konstruktionstyper med varsin typisk form och funktion. En *vars*-konstruktion kan användas för att 1) leverera en garderad respons (normalt på en ja/nej-fråga), 2) leverera ett eftertryckligt svar på en ja/nej-fråga, 3) ”fylla ut” en tomgångsfas i intervjun, 4) avsluta en tomgångsfas i intervjun.

Jag har även granskat andra talspråksmaterial, men däri inte funnit någon ytterligare användning av konstruktionstypen. Däremot skiljer sig det skriftspråkliga bruket i viss mån från det talspråkliga; enkelt uttryckt är såväl den formella som den funktionella variationen större.

Referens i mobila och potentiellt mobila samtal

Samtal kan äga rum i såväl statiska som mobila situationer. Medan statiska situationer har studerats alltsedan den empiriskt grundade samtalsanalysen tog sina första steg för närmare 50 år sedan, är studiet av mobila situationer dock fortfarande i sin linda. I min presentation kommer jag att utifrån ett antal videospelade exempel redogöra för några initiala observationer angående (potentiellt) mobila samtal och de referenspraktiker som där förekommer. Jag kommer att diskutera skillnaden mellan deiktisk referens och icke-deiktisk referens med avseende på hur dessa praktiker möjligen kan utgöra distinkta metoder för att organisera de samtalande parternas inbördes relation såväl som själva samtalets plats och mobilitet i den fysiska omgivningen.

Hybridity as a resource and challenge in political interviews

In this paper hybridity is analyzed as a resource and challenge in broadcast political interviews. The study is based on data from interviews with political leaders in a radio program (“Lantz in P4”) on Swedish Public Service during the election campaign in 2006. In Sweden, the tradition of high-profile broadcast interviews with party leaders during these campaigns goes back to the 1960s. Lantz in P4 is part of this tradition but is, at the same time, a controversial deviation. The interviewer, Annika Lantz, is a well-known talk show host and her programmes are characterized by being much more chatty, informal and jovial than previous ones, with an emphasis on the personal rather than the public life of the politicians.

Hybridity has been observed as a main trend in the development of media. It is regularly argued that generic genres are challenged, and that distinctions between serious political discourse and emotionalized personalized discourse collapse in talk show formats. It would be easy to characterize the “Lantz in P4” as just another example of how politicians are asked to perform in entertaining and trivializing contexts. However, this is to underestimate the communicative and political relevance of the programme. Perhaps the programmes are both more adversarial and demanding for the politicians, and simultaneously more informative for the audiences, than the traditional formats for party leader interviews?

Taking a talk-in-interaction approach, in this paper hybridity is understood as the mix of activities and frames (as well as related discursive roles) in specific situations of interactions. Three aspects are focused on: (1) How the host/interviewer uses the hybrid format as a powerful resource in *the construction of partly adversarial questions* which become tricky for the politicians to deal with; (2) How the host uses various *reactions on interviewee answers* as a communicative resources in the political interview; (3) How *frame shifts are negotiated* in the interaction and how the associated challenges are managed by the party leaders.

'Att ta ansvar för saker'
Om institutionella regler och lärande i en Reggio Emilia skola

I fokus för vår presentation är hur yngre skolbarn tillgodogör sig (approprierar) institutionella regler i en Reggio Emilia skola. Analysen baseras på en videoinspelning av en klassrumsliknande situation i vilken barn och lärare tillsammans diskuterar de regler som skall gälla på rasten. I linje med en socio-kulturell tradition utgår vi från lärande och minnande som en del av människors handlande och deltagande, som situerade i sociala praktiker. Vi utgår även från en mikrosociologisk ansats med fokus på barns deltagande och användning av regler i samspel med kamrater (Evaldsson, 2004; Goodwin 1998; Tholander, 2009). Mer specifikt är vi intresserade av att i detalj utforska barns kommunikativa spraktiker och användning av regler i vardagliga situationer i relation till lärande och minnande processer. Vår analys visar på de multimodala interrelaterade resurser (språkliga, kroppsliga, materiella) som barnen använder när de resonerar kring och argumenterar för betydelsen av att ta ansvar för skolans saker. Barnens förståelse av vad det betyder att ta ansvar utvecklas från lärarens formulering av regeln till att eleverna själva iscensätter regeln och att en elev slutligen själv omformulerar regeln genom att delvis återanvända lärarens ord. Bland annat iscensätter barnen hypotetiska leksituationer inom ramen för vilka de reaktualiserar sina tidigare erfarenheter av att använda skolans leksaker. Att barnen drar nytta av och tillsammans minns tidigare händelser för att på så vis förstå regler i nuet pekar på komplexiteten i de läroprocesser som barnen själva initierar. Genom att barnen iscensätter hypotetiska situationer visar de inte bara upp att de förstår vad en abstrakt regel som att ta ansvar innebär, utan också att de lärt sig att använda skolans regler på nya och lokalt relevanta sätt (se Säljö, 2005; Volosinov, 1973).

'I'm not hanging out with you anymore': Embodied practices for negotiating peer group participation and exclusion in a girl-group

Our presentation builds on a perspective on children and their peer cultures as worthy of study in their own right; underpinning the idea that peer exclusion must be considered as a social rather than individual process (Goodwin, 2006, 2008; see also Evaldsson, 2007; Wrethander Bliding, 2004). From this perspective children's negotiation of their peer group participation, whether inclusive or exclusive, is a situated, reoccurring phenomena that fill necessary social functions in the work of organizing the social life of children. More precisely, we investigate the embodied practices that three preadolescent girls in the peer group use in order to become participants and resist social exclusion. Data draws on video-recordings of three preadolescent girls in one specific peer group during a school year. We approach longitudinal aspects of thye girls' peer group participation with the purpose of capturing how processes of social exclusion are negotiated, changed and established over time. Overall, the shifting and contrastive participation frameworks found among the girls in the same peer group suggest that research on social exclusion should be grounded in detailed analyses of children's peer interactions in specific contexts of use.

Bruket av turfinala svarsord i isländskt radiospråk

I föredraget presenteras en studie av turfinala svarsord (já 'ja', jú 'jo' och nei 'nej') i ett isländskt inrigningsprogram på radio. Syftet med studien är att utreda vilken funktion svarsorden har när de inte placeras i den mycket frekventa turinitiala positionen utan yttras först i turens slut. Materialet för undersökningen består av 15 avsnitt av det populära radioprogrammet Folksjälen från 1996. Totalt rör det sig om 55 belägg. Samtliga belägg har delats in i tre olika kategorier: svarsord som 1) modifierar argument i konfliktsekvenser, 2) avslutar samkonstruktioner, 3) kvitterar reparationer, och 4) utgör led i uppbackningskedjor. I detta fördrag fokuseras på den första kategorin, dvs belägg som förekommer i konfliktsekvenser.

Listformatet i samtal

Listor kan sägas vara en samordning av flera led som tillhör en och samma klass. I skrivinstruktioner lär vi oss att i skrift ska listor konstrueras efter mönstret

a) X, X, X KONJ X

Det är alltså bara det sista ledet som ska koordineras med de övriga genom konjunktion. Att använda konjunktion mellan alla listled betraktas vanligen som talspråkligt:

b) X, KONJ X, KONJ X, KONJ X

Att avsluta listled med konjunktion betraktas av vissa som ogrammatiskt, eller i alla fall som en feltyp (Loman & Jörgensen 1971:67):

c) * X KONJ, X KONJ, X KONJ

I samtalsdata förekommer emellertid såväl a) som b) och c). Ett exempel på a) återges nedan:

(1) [TTSL23] Telefonsamtal mellan två kvinnliga kolleger. De diskuterar epistemisk modalitet och dess användbarhet i undervisningssammanhang.

- 1 K: nä jaja
2 nä men alltså älit talat,
3 de här e ju exakt de som ja sitter me,
4 på min litterära stilistik?
5 nämligen där e ju liksom kombinationen av;
→ 6 tid;
→ 7 tempus;
→ 8 å källa,
9 S: ja:
10 K: källa e extremt viktigt i i i berättande ju,

Jag kommer att diskutera statusen på dessa tre variationer på konjunktionens placering i förhållande till listledet i ca 100 listor från telefonsamtal och ansikte-mot-ansikte-samtal. Jag kommer också att diskutera listors status som ”öppna” respektive ”slutna”, d.v.s. i vilken utsträckning listans förlopp projiceras i dess prosodi och utformning. Här berör jag även metoder för att markera att en lista är avslutad. Avslutningsvis kommer jag att beröra vilka implikationer som typ c) har för och:s status som konjunktion.

Kan man gruppera ihop kommunikativa verksamhetstyper i familjer?

Språkbrukare uppfattar rimligen olika samtalstyper, eller kommunikativa verksamhetstyper, som tillhöriga kategorier eller familjer, och orienterar sig mot sin kunskap om vissa verksamhetstyper bl.a. när de tvingas agera i nya situationer som är mindre kända men uppfattas som likartade andra. En forskare som vill skapa en översikt, eller kanske en taxonomi, över olika samtalstyper som kommunikativa verksamhetstyper ställs inför ett analogt problem: Hur ska man gruppera ihop olika konkreta typer? Vilka grundläggande typer finns: anställningsintervjuer, intervjuer, undervisningsverksamheter, vårdssamtal eller vad? Jag vill diskutera några problem som hänger ihop med den ovan rubricerade frågan. Exempelvis: Vilken abstraktionsnivå ska man räkna med för de överordnade klasserna? Vilka dimensioner ska man ta fasta på när man gör sin taxonomi: samhällssektor, diskurstyp, antal deltagare?

The functions of *men* 'but' in political inquiries

In my paper the use and functions of turn-initial *but* in political interviews are examined. What is the role of *but* in the interviewers' questions? The data for the study constitutes of accountability interviews performed a month before a general election, with political leaders in a Swedish public service channel in television, SVT, 2006. The interviews thus are talk designed for public consumption.

The general research question is: how do the interviewers alter their use of the discourse marker *but* in different contexts? Here a comparison is made between the frequency of utterance-initial *but* in written manuscripts, thoroughly preplanned by journalists, and the actual live performances in political interviews in television. It is obvious that *but* is much more frequently used in the oral version, and it appeared that this fact was unknown to the journalists themselves. Interviewers are one male and one female journalist, both with long experience of political inquiries.

Interviews in radio, a public service channel, and in TV4, a commercial channel, are included as background material. Interviewees are in all channels four party leaders: Göran Persson (then Prime Minister), Fredrik Reinfeldt, the Conservative Party, Maud Olofsson, the Centre Party and Lars Ohly, the Left Party, that is two candidates from the Left wing and two from the Right Wing.

Att spåra andraspråksinläring i en internetstödd frågesport

Den "sociala vändpunkten" i forskning om andraspråksinläring (se specialnumret av *Modern Language Journal* 2007) har bidragit till att betona språkinläring som en gemensam, distribuerad och emergent process som är starkt förankrad i ett socialt sammanhang. Under senare år har det kommit ut ett ökande antal studier som använder sig av samtalsanalys (CA) för att undersöka språkinläring i klassrumsinteraktion (t ex Mori 2002, Brouwer 2003, Seedhouse 2004, Mondada & Pekarek Doehler 2004, Firth & Wagner 2007, Markee 2008) men hittills är det ytterst få sådana studier som undersökt hur internetstödd undervisning påverkar inlärningsprocessen. Den här studien bidrar till att börja fylla denna lucka.

Genom att använda videoinspelningar av elever i årskurs 8 som gör en internetstödd frågesport i engelskundervisningen identifieras "inlärningsobjekt" (jfr Markee 2008) som växer fram när eleverna hjälps åt att använda sökmotorer och nätlexikon. I och med att eleverna säger och skriver orden i frågesporten flera gånger görs de till inlärningsobjekt som ändras med tiden, samtidigt som eleverna försöker använda nätet för att lösa vad orden betyder. I korthet spåras det hur inlärningsobjekt växer fram och förvandlas i ett socialt sammanhang och i samspel med datorn och internet.

Det här arbetet ingår i ett större samarbetsprojekt som handlar om lärande, interaktion och minne (LINT – Learning, Interaction and the development of narrative knowing and remembering) som finansieras av Knut och Alice Wallenberg Stiftelsen, Riksbankens Jubileumsfond och Vetenskapsrådet.

Referenser

- Brouwer, C. E. (2003). 'Word searches in NNS-NS interaction: Opportunities for language learning?' *The Modern Language Journal* 87/4: 534-45.
- Firth, A. & Wagner, J. (2007). 'Second/foreign language learning as a social accomplishment: Elaborations on a reconceptualized SLA.' *The Modern Language Journal* 91: 798-817.
- Mondada, L. & Pekarek Doehler, S. (2004). 'Second language acquisition as situated practice: Task accomplishment in the French second language classroom.' *The Modern Language Journal* 88/4: 501-18.
- Markee, N. (2008). 'Toward a Learning Behavior Tracking Methodology for CA-for SLA.' *Applied Linguistics* 29/3: 404-427.
- Mori, J. (2002). 'Task design, plan, and development of talk-in-interaction: An analysis of a small group activity in a Japanese language classroom.' *Applied Linguistics* 23: 323-47.
- Seedhouse, P. (2004). *The Interactional Architecture of the Language Classroom: A Conversation Analysis Perspective*. Oxford: Blackwell.

Dubbla bestämmarattribut i informell svenska: ett interaktionellt förklaringsförsök

Den prototypiska strukturen på en fullständig nominalfras i svenskt standardspråk är enligt SAG (1999) som följer:

Framförställda attribut			Substantiv	Efterställda attribut
Bestämmare	Kvantifikator	Beskrivare		
dom här	tre	andra gröna	cyklarna	på gården
mina	båda	yngre	systrar	som bor i Falköping

Förutom bestämd artikel kan bestämmaren vara ett demonstrativt pronomen eller en possessor (ett egennamn eller ett appellativ i genitiv (*Eriks, flickans*) eller ett possessivt pronomen (*din, vårt*)). Om bestämmaren är en bestämd artikel eller demonstrativa *den~det~dom här/där*, så måste som bekant substantivet vara utrustat med den enklitiska bestämda artikeln, men om bestämmaren är en possessor kan nominalet inte ha enklitisk artikel (se ovan). I standardsvenskan kan bestämmaren bestå av bara ett av dessa alternativ men inte båda samtidigt, förutom i den ganska sällsynta och formella konstruktionen *denna hennes stora framgång*.

I informellt vardagligt tal finns det emellertid, åtminstone i delar av Sverige, en till synes "hyperbestämd" nominalfras som omfattar både en possessor och ett demonstrativ som bestämmare, t.ex. *Annas den där kjolen, mina dom här färgkritorna*. Vad gäller konstruktionens form så är den ordning mellan bestämmarna som exemplifierats här, dvs. possessor före demonstrativ, säkerligen den vanligaste, mest påfallande och mest informella, men även den omvända förekommer, t.ex. i finlandssvenskt talspråk. För det andra styrs huvudordet i frasen av den sista av de två bestämmarna: *hennes den där kjolen* men *den där hennes kjol*. För det tredje är demonstrativet alltid obetonat medan possessorn ofta har någon grad av betoning. Den här konstruktionen nämns inte alls i SAG.

Det är allmänt vedertaget att ett possessivt uttryck i nutida svenskt standardspråk normalt implicerar bestämdhet och att följaktligen det substantiviska huvudordet i nominalfrasen entydigt och uttömmande (och därmed unikt) representerar alla referenter som har den avsedda relationen till possessorn (SAG 3, s. 27). Men den konstruktion som jag undersöker verkar antyda att talaren är i tvivel om detta och som försiktighetsåtgärd lägger till ett deiktiskt pronomen som tydligt refererar till något som är, eller enligt talaren borde vara, välkänt för lyssnaren och/eller har omnämnts i den omedelbara kontexten. Huruvida konstruktionen beledsagas av gester, minspel eller annat kroppsspråk kan jag ännu inte säga.

Jag kommer i föredraget att diskutera olika förklaringar till konstruktionen, semantiska, pragmatiska, kontextuella och kulturella. Jag kommer också att beröra dess geografiska, sociala och genremässiga distribution så långt forskningsläget tillåter.

Referenser

Delsing, Lars-Olof, 2003: Syntaktisk variation i nordiska nominalfraser. I: Vangsnes, Ø.A., Holmberg, A. & Delsing, L.-O., *Dialektsyntaktiska studier av den nordiska nominalfrasen*. Oslo: Novus forlag. S. 11–64.

SAG = Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik, 1999: *Svenska Akademiens grammatik 1–4*. Stockholm: NorstedtsOrdbok.

L2- talande sjuksköterskestudenter i samtal med patienter på vårdavdelning

I ett pågående avhandlingsarbete studeras en grupp sjuksköterskestudenter med utländsk förutbildning i samtalsinteraktion med svenska patienter. Så kallade ankomst – eller bedömningssamtal videofilmades under studenternas sista praktikperiod då de bedömdes ha uppnått tillräcklig kompetens för att på egen hand kunna genomföra samtal utan närvaro av handledare eller annan legitimerad personal. Samtalen syftar till att få en bild av patientens hälsosituation före inläggningen (anamnes och hälsostatus). I den patientorienterade omvårdnadsideologin betonas vikten av att patienten får stöd att utveckla sitt upplevelseperspektiv, en norm som under samtalets gång lätt kan komma i konflikt med institutionens krav på fixerad frågeagenda och skriftligt dokumentation. I föredraget kommer jag att ge exempel hur deltagarna realiserar en patientorienterad diskurs samt hur skrivaktiviteten påverkar interaktionen.

Referenser

- Candlin , S. (2002) Taking Risks: An Indicator of Expertise. I *Research on Language & Social Interaction*, 1532-7973, Volume 35, Issue 2, Pages 173 – 193
- Heath, C. C. (1986) *Body Movement and Speech in Medical Interaction*. Cambridge: Cambridge University Press, with Editions de la Maison des Science de l'Homme, Paris
- Heritage,J.& Stivers,T. (2001) Breaking the sequential mold: Answering more than the question' during comprehensive history taking. I *Text* 2001, vol. 21, Mouton de Gruyter, Berlin
- Jones, A.(2007) Admitting hospital patients: a Qualitative study of an everyday nursing task , I *Nursing Inquiry* 14:212-223

*Christina Samuelsson & Charlotta Plejert, Logopedprogrammet, Hälsouniversitetet
Linköping*

Interaktion vid Intervention. Behandling vid språkstörning hos barn.

Logopedisk intervention för barn med språkstörning kan vara inriktad på produktion, språkförståelse eller bådadera, beroende på barnets svårigheter och den syftar till att stärka de språkförmågor som brister samt till att göra barnet mer redo för kommunikativa sammanhang. Språkstörning hos barn innebär ofta svårigheter i interaktion med andra vilket gör att logopeden ofta får ta stort ansvar för att skapa mening och koherens i interventionen. I studien deltog fyra logopeder och åtta barn med språkstörning. Det material som presenteras omfattar åtta inspelade behandlingssessioner. Presentationen fokuserar på likheter och skillnader beträffande olika former av intervention.

Stormoen, Sara & Tallberg, Ing-Mari, Enheten för logopedi och foniatry, CLINTEC, Karolinska Institutet, Stockholm

(Almkvist, O., Jönhagen, M. och Sundström, E., Sektionen för Neurodegeneration, NVS, Karolinska Institutet, Stockholm)

Demenssjuka personers möjligheter att visa att de förstår och kan ta ställning på egen hand

Demenssjukdomar innebär sviktande intellektuella funktioner och nedsatt förmåga att förstå och göra sig förstådd språkligt. I vissa sammanhang är det extra viktigt att få kunskap om en persons egna åsikter och val. En sådan situation är t.ex. när en person tillfrågas om att delta som försöksperson i en läkemedelsstudie. I ett tvärvetenskapligt projekt på Karolinska Institutet studeras beslutsförmåga vid demenssjukdom, kognitiv störning och hos friska kontroller. Beslutsförmåga kräver förmåga att förstå, värdera information, utvärdera olika alternativ och uttrycka val. En metod som används i projektet är att presentera historier rörande hypotetiska etiska dilemman för försökspersonerna. Historierna åtföljs av en serie muntliga frågor vilka går ut på att försökspersonerna ska fatta beslut som gäller etiska dilemman. En svårighet är att värdera hur tillförlitliga försökspersonernas svar är. Som en särskild del i projektet ska en språklig analys göras av hur markörer för relevans, tydlighet, dominans och koherens förekommer i försökspersonernas svar. Ett antal markörer har definierats i ett pilotprojekt och exemplifieras i presentationen. Förhoppningsvis kan resultatet av den språkliga analysen bidra till att visa vilka språkliga förutsättningar demenssjuka personer har att förstå och göra sig förstådda i jämförelse med friska kontrollpersoner. Resultaten kommer sättas i relation till övriga undersökningsresultat i studien, bl a utfallet av kognitiva test.

Får jag vara med?

Aktivt deltagande i interaktioner med barn som använder sig av alternativ och kompletterande kommunikation (AKK).

Barn med en funktionsnedsättning som resulterar i en tal och språkstörning och svårigheter att röra sin kropp som han eller hon vill är beroende av den hjälp de kan få av människor i sin närhet. Dessa barn är ofta beroende av AKK när de ska interagera med sin omgivning. Eftersom dessa barn behöver och får mycket hjälp och stöd från vuxna vid kommunikation är de oftast inte vana att självständigt interagera. Det är viktigt för alla barn, och särskilt för barn i behov av särskilt stöd, att kunna utveckla sina kognitiva och språkliga förmågor och ett sätt att göra detta är att kunna agera självständigt med sin omvärld. Syftet med föreliggande fallstudie är att undersöka komponenter av vardaglig skolinteraktion och hur ett aktivt deltagande manifesteras för tre barn som använder sig av AKK. Studiens resultat exemplifierar vardagliga beteenden hos deltagarna som till olika grad uppmuntrar aktivt deltagande hos individen som använder sig av AKK. Exempel på beteenden som understöder aktivt deltagande är när kommunikations tid och utrymme ges till barnet som använder AKK. Andra understödjande beteenden innefattar att aktivt bjuda in barnet som använder AKK eller andra barn till interaktionen. Ett annat sätt är att tydligt låta barnet initiera kommunikativa projekt som sedan kommer att delas mellan deltagarna.

Emneinnledning i møtesamtaler

Denne presentasjonen viser ulike formater for emneinnledninger i møtesamtaler. Jeg viser hvordan deltakerne forholder seg til dagsorden (agendaen) som en kjent størrelse, som kan utnyttes ved emneinnledninger. Innledninger av emner som står på dagsorden gjøres nemlig med korte annonseringer av temaer:

- 1) OF: **ProMatch Arne**
- 2) OF: **også var det PayFix Per**

Disse annonseringene er relativt "elliptiske" som ytringer i ko-teksten og blir forståelige bare på bakgrunn av kjennskap til dagsorden. De indekserer agendapunktene ved å benytte ord fra den skriftlige formuleringen, samtidig som de gir en elliptisk versjon av dem. I tillegg til å annonsere temaet for neste samtaleemne kan introduksjonene nominere neste taler og derved også plassere ansvaret for emneområdet. De mest elliptiske emneintroduksjonene (som eksemplifisert over) ser ut til å være assosiert med visse aktivitetstyper, nemlig runder med oppdatering og rapportering fra ulike avdelinger eller prosjekter.

Emner som ikke blir presentert som punkter på dagsorden, blir innledet på radikalt forskjellige måter. De likner mer på emneintroduksjoner i uformell samtale, der taleren søker aksept hos samtalepartnerne for å introdusere emnet. I tillegg framstår de som potensielt illegitime ved at talerne gir redegjørelser og forklaringer (accounts) for hvorfor de innledes.

On the Production and Elicitation of Expanded Answers to Yes/No Questions in Interpreter-mediated Trials

This paper offers a comparative analysis of sequences drawn from two interpreter-mediated (Swedish-Russian) court trials, documented in Sweden. In single-language trials, defendants' ability to gain conversational space to expand a minimal answer heavily depends on the immediate sanction of the legal questioners. In interpreter-mediated court proceedings, however, the analysis suggests that the ability of foreign-language speaking defendants to expand a narrative is relatively independent of the direct sanctions of the questioners. Overall, the analysis indicates that, similarly to the strategies used by defendants to produce answers, questioning strategies used by legal questioners tend to function somewhat differently in face-to-face interpreter-mediated court trials, compared to single-language trials. This, it is assumed, must be explained by a range of linguistic and pragmatic factors. Those explored in this paper include the potentially increased multifunctionality of conversational units in interpreter-mediated encounters, the various means by which foreign-language defendants attempt to project further talk, the restricted immediate access of the legal questioners to these means, and the various ways in which interpreters may deal with the ambiguity of spontaneous spoken discourse.

Karolina Wirdenäs, Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet

Textsamtalets roll för skrivande i skolan

Under en vanlig lektion i ett svenskt klassrum förekommer idag mycket tal av olika slag och även en hel del skrivande. Detta föredrag behandlar en sorts tal där läraren förbereder eleverna inför skrivande. Mer precist handlar det om textsamtal som behandlar vad eleverna ska skriva om (*förankring*). Under föredraget kommer jag att visa exempel på textsamtal som förbereder eleverna inför skrivande och som potentiellt kan ge eleverna skrivstöd. Jag kommer att diskutera frågorna: Vad är fungerar bra i exemplen? Vad behöver eleverna egentligen för hjälp innan de ska skriva och hur kan eleverna ges ytterligare stöd? Vad innebär det goda textsamtalet i detta sammanhang? Går det att göra generella iakttagelser?

Varför inte betyg?

Syftet med min undersökning är att analysera samtal mellan elever som går på gymnasieskolans individuella program och en för dem känd pedagog i syfte att få veta vilka faktorer eleverna har ansett påverkat att de inte fick godkända betyg i grundskolans kärnämnen. Fokus ligger på vad elever uttrycker i samtal, vad de undviker att uttrycka i samtal och hur dessa uttryck manifesteras.

Analysen utgår från följande frågor:

Vad uttrycker eleverna i samtalen?
Vilka ämnen introducerar eleverna själva?

Vad undviker eleverna att uttrycka i samtalen?
Vilka ämnen undviker elever att tala om?

Hur gestaltas uttrycken i samtalen?
Hur introducerar eleven nytt ämnesinnehåll?
Hur fungerar samspelet i samtalet?
Vilka dominansförhållanden kan spåras i samtalet?

I min lärarroll har jag intresserat mig för varför pedagoger och elever ofta har så olika bilder av den skolverklighet de befinner sig i och varför elevers röst så sällan hörs i forskning och i skoldebatten. Jag vill därför i min undersökning höra elevers röst. Samtalen är att betrakta som formella samtal och följer en samtalsguide som gör att de får intervjukaraktär där samtalsledaren ställer många direkta, men öppna frågor. Därför vill jag göra två analyser som kan komplettera varandra.

I den innehållsliga analysen söker jag efter de faktorer eleverna själva initierar och vill delge samtalspartnern i samtalet. Jag söker också efter de faktorer som eleverna undviker att delge sin samtalspartner. Denna analys sker genom att studera prefererade och disprefererade andradelar.

Genom att använda mig av initiativ- och responsanalys kompletteras den innehållsliga analysen av samtalen med en analys av samtalens dominans och koherens och kan då ge en bild av samtalets balans. De olika dominansaspekterna kompletterar varandra och ger en mer heltäckande bild av såväl elevers röst som koherens och maktrelationer i samtalet.